

राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान (RUSA) या योजनेअंतर्गत केंद्र शासनाने उपलब्ध करून दिलेला निधीच्या प्रमाणात राज्य हिश्याची Preparatory Grants ची रक्कम संयुक्त खात्यात जमा करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन निर्णय क्र. रुसायो-२०२१/प्र.क्र. २२३/विशि-३
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक:- २९ मार्च, २०२२.

वाचा: १) शासन निर्णय क्रमांक: रुसायो- २०१५/२३२/विशि-२, दि.२१ ऑक्टोबर, २०१५.
२) शासन निर्णय क्रमांक: रुसायो-२०१५/२३२/विशि-२, दि.२७ एप्रिल, २०१७.
३) शासन निर्णय क्रमांक: रुसायो- २०१६/१४७/विशि-३, दि.०३ फेब्रुवारी, २०१८.
४) वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक:-अर्थसं-२०२१/प्र.क्र.४८/अर्थ-३,
दि.१४ ऑक्टोबर, २०२१
५) राज्य प्रकल्प संचालनालयाचे पत्र क्र.राप्रसं/रुसा/२०२१-२२/३८४,
दि. ५ ऑक्टोबर, २०२१

प्रस्तावना:-

राज्यामध्ये प्राथमिक शिक्षणाचे सबलीकरण करण्यासाठी राबविण्यात आलेल्या सर्व शिक्षा अभियान व राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियानाच्या यशस्वीतेमुळे उच्च शिक्षणाची गुणवत्ता व पाया यांचे सबलीकरण करण्यासाठी एकछत्री योजना अभियान स्वरूपात राबविण्याकरीता केंद्र शासनाने राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान (RUSA) ही योजना १२ व्या व १३ व्या पंचवार्षिक योजनेमध्ये राबविण्याचे ठरविले आहे. महाराष्ट्र राज्यात उच्च शिक्षणात गुणवत्ता, सर्वदूर संधी, समानता यासाठी केंद्र शासनाने तयार केलेल्या राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियानाच्या अंमलबजावणीबाबत दि. २१.०४.२०१५ रोजी मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत निर्णय घेण्यात आलेला आहे. राज्य मंत्रीमंडळाने घेतलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने ही योजना राज्यात प्रभावीपणे राबविण्यासाठी राज्य प्रकल्प संचालनालयाची स्थापना करण्यात आलेली आहे. या योजनेतर्गत अकृषी विद्यापीठे व शासकीय संस्था यांना अनुदान वितरीत करण्याचे केंद्र व राज्याचे प्रमाण ६५:३५ असे ठरविण्यात आले होते. मानव संसाधन विकास मंत्रालय, नवी दिल्ली यांनी दिनांक २४ फेब्रुवारी, २०१४ रोजी राज्य प्रकल्प संचालनालयाची स्थापना करण्यासाठी Preparatory Grants म्हणून केंद्र हिश्याचा पहिला हप्ता रु.३,२४,९५,०००/- इतका निधी उपलब्ध करून देण्यात दिला असून त्यास अनुसरून राज्य हिश्याच्या प्रमाणात रु.१,७४,९७,३०९/- इतका निधी तसेच MMER Grants च्या रु.३,२४,९५९/-च्या ३५% प्रमाणात रु.१,७४,९७३/- असा एकूण रु.५,०४,९२,२३३/- इतका

निधी संदर्भीय क्र.(१) येथील शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र राज्य उच्च शिक्षण परिषदेच्या बचत खात्यामध्ये जमा करण्यास शासनाची मान्यता देण्यात आली आहे.

केंद्र शासनाच्या अर्धशासकीय पत्र क्र.३२/PSO/FS/२०१५, दि.२८.१०.२०१५ अन्वये निधी वितरणाकरिता केंद्र व राज्याचे प्रमाण ६०:४० असे करण्यात आले आहे. केंद्र शासनाने Preparatory Grants चा दुसरा हप्ता म्हणून रु.२,७५,०५,०००/- इतका निधी दि.३१ मार्च, २०१७ रोजी उपलब्ध करून दिला असून सदर निधी राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान यांच्या खात्यामध्ये जमा करण्यास संदर्भीय क्र.(२) येथील शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे. तदनंतर सदर केंद्र हिश्याच्या (६०%) रु.२,७५,०५,०००/- इतक्या निधीच्या प्रमाणात राज्य हिश्यापोटी (४०%) रु.१,८३,३६,६६७/- इतका निधी राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान यांच्या खात्यामध्ये जमा करण्यास संदर्भीय क्र.(३) येथील शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे.

मानव संसाधन विकास मंत्रालय, नवी दिल्ली यांना Preparatory Grants चे अद्यावत उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर करण्यात आले असता त्यास अनुसरून सल्लागार, रुसा रिसोर्स सेंटर, नवी दिल्ली यांनी केंद्र हिश्याच्या प्रमाणात राज्य हिस्सा दिसून येत नसल्याचे कळविले आहे. तसेच मानव संसाधन विकास मंत्रालय, नवी दिल्ली यांच्या दि.२५ मे, २०१८ रोजी झालेल्या १२ व्या प्रकल्प मंजूरी मंडळाच्या बैठकीतील इतिवृत्तामधील पृ.क्र.३ वरील Component १४- Institutional Restructuring, Capacity Building and Reforms मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे रुसा १.० अंतर्गत वितरीत करण्यात आलेल्या निधीचे पूर्ण रक्कमेचे उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर केल्याशिवाय रुसा २.० साठी Preparatory Grants उपलब्ध करून देण्यात येणार नाही असा निर्णय घेण्यात आला आहे. Preparatory Grants च्या केंद्र हिश्याच्या (६०%) रु.६,००,००,०००/- च्या प्रमाणात राज्य हिस्सा (४०%) रु.४,००,००,०००/- इतका होत असल्याने केंद्र हिश्याच्या प्रमाणात वितरीत राज्य हिश्याच्या फरकाची रक्कम रु.४१,६६,०२४/- उपलब्ध करून देण्याची विनंती राज्य प्रकल्प सहसंचालक (प्र), राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान, मुंबई यांनी संदर्भ क्र.(५) येथील पत्रान्वये केली आहे. त्यास अनुसरून सदर फरकाची रक्कम राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान यांच्या खात्यामध्ये जमा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान अंतर्गत मानव संसाधन विकास मंत्रालय, नवी दिल्ली यांनी राज्य प्रकल्प संचालनालयाची स्थापन करण्यासाठी उपलब्ध करून दिलेल्या केंद्र हिश्याच्या (६०%) रु.६,००,००,०००/- च्या प्रमाणात राज्य हिश्यापोटी रु.४,००,००,०००/-

इतका निधी वितरीत करणे आवश्यक असल्याने संदर्भीय क्र.(१) व (३) येथील शासन निर्णयांच्ये राज्य हिश्यापोटी वितरीत एकूण रु.३,५८,३२,९७६/- वजा जाता उर्वरीत रु.४१,६६,०२४/- (रुपये एककेचाळीस लक्ष सहासष्ट हजार चौवीस फक्त) इतकी रक्कम राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान यांच्या खात्यामध्ये जमा करण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

२. यासंदर्भात झालेला खर्च सक्षम प्राधिकाच्याकडून प्रमाणित करून घेण्याच्या अटीच्या अधीन राहून मंजूर करण्यात येत आहे. वरील अनुदानाची सर्व कागदपत्रे व हिशोब महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ किंवा प्रकरणपरत्वे महालेखापाल-२, नागपूर यांनी सदर कामाकरीता प्राधिकृत केलेले अधिकारी यांना तपासण्याचे अधिकार असून, त्यांनी मागणी केल्यास, सर्व कागदपत्रे त्यांच्याकडे तपासणीकरीता राज्य प्रकल्प संचालनालयाने सादर केली पाहिजेत. राज्य प्रकल्प संचालनालयास केंद्र शासनाने ज्या प्रयोजनार्थ निधी मंजुर केलेला आहे त्या निधीचा वापर त्या प्रयोजनासाठी करावा. तसेच, खरेदी करताना वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिकेतील तरतुदी तसेच वित्त विभागाचे शासन निर्णय दि.१४.१०.२०२१ मधील परिशिष्ट ९ मध्ये अंतर्भूत केलेल्या व शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशातील अटीचे ततोतंत पालन करण्यात यावे. तसेच विहीत कालावधीमध्ये सदरचा खर्च पूर्णपणे करण्यात येईल याची दक्षता घेण्यात यावी आणि त्याबाबतचे उपयोगिता प्रमाणपत्र (Utilization Certificate) शासनास विहित वेळेत सादर करण्यात यावे.

३. सदरस्थितीत राज्य प्रकल्प संचालनालयासाठी नियंत्रक अधिकारी म्हणून राज्य प्रकल्प संचालक, रुसा यांना व राज्य प्रकल्प सहसचांलक यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात आलेले आहे. त्याअनुंगाने आवश्यक ती कार्यवाही नियंत्रक अधिकारी व आहरण व संवितरण आधिकारी यांनी करावी.

४. सदर खर्च “मागणी क्र.डब्ल्यू-२, प्रधानशीर्ष-२२०२-सर्वसाधारण शिक्षण, ०३ विद्यापीठीय व उच्च शिक्षण, १०२ विद्यापीठांना सहाय्य,- (०७) (०२) राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियानांतर्गत अशासकीय संस्थांना सहाय्यक अनुदान (४० टक्के राज्य हिस्सा) (२२०२ आय २७२) ३१ सहाय्यक अनुदाने” या लेखाशीर्षाखाली सन २०२१-२२ मध्ये मंजूर तरतूदीतून खर्ची टाकण्यात यावा.

५. सदर शासन निर्णय, नियोजन विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र.६०/१४७१, दि.१०.०२.२०२२ आणि वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.२५३/२०२२/व्यय-५, दि.२५.०२.२०२२ ला अनुसरुन, तसेच वित्त विभागाच्या शासन निर्णय क्रमांक:-अर्थस-२०२१/प्र.क्र.४८/अर्थ-३, दि.१४ ऑक्टोबर, २०२१ अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान

करण्यात आलेल्या अधिकारात निर्गमित करण्यात येत आहे. सदर शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्टातील अ.क्र. ९ येथील अटी व शर्तीची पूर्तता होत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२२०३२९१३०९०४८७०८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(प्रविणकुमार पवार)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई
२. राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
३. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर
४. महालेखापाल (लेखा विभाग), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर
५. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
६. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
७. जिल्हा कोषागार अधिकारी, मुंबई
८. नियोजन विभाग (कार्यासन १४७१), मंत्रालय, मुंबई
९. वित्त विभाग, (कार्यासन व्यय-५/कार्यासन अर्थोपाय), मंत्रालय, मुंबई
१०. मा.मंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
११. मा. राज्यमंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
१२. प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
१३. उप सचिव (विशि) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
१४. कार्यासन अधिकारी (साशि-१), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१५. निवडनस्ती.